

Tudod-e? Ismeretszerző vetélkedő – 2026 tavasz

Tudod-e, hogy

- ... a XX. században a magyar zeneművészet gazdagabb volt jelentős zeneszerzőkben és művekben, mint a megelőző századokban együttvéve.
- ... a XX. század kezdetén, ha róluk volt szó, a kortársak így nevezték a kor két hírneves zeneszerzőjét: „Két csillag a magyar zene egén.”

Az egyik **Dohnányi Ernő** volt – D.E,
a Zeneakadémia professzora, a filharmóniai társaság elnöke,
karnagya.

Zenei bejátszás: Dohnányi Ernő.

Variációk egy gyermekdalra.

Tudod-e, hogy

- ... **Weiner Leó** Budapesten született 1885-ben?
- ... Weiner Leó a budapesti
Zeneművészeti Főiskola
professzoraként a **kamarazene**
tanszakon szerzett nagy hírnevet?

...**Weiner Leó idézett műve: Magyar népi táncok**

Tudod-e. hogy

... **Bartók Béla és Kodály Zoltán** neve az egész világon egyet jelentett a magyar zenével?

Tudod-e. hogy

... Bartók Béla zenei tanulmányait

1. Pozsonyban és a

2. Budapesti Zeneakadémián

végezte?

Tudod-e, hogy

... Bartók Béla Kodály Zoltánnal együtt **úttörő szerepet** játszott a magyar népzene tudományos gyűjtésében?

... Bartók Béla **a klasszikus zene modern irányzataival** növelte a népzene elemeit.

... **Zenei bejátszás: Bartók: Magyar Képek.**

Tudod-e, hogy

Kodály Zoltán Kecskeméten született 1882-ben?

... nagyszombati diákévei után a budapesti Zeneakadémia és a budapesti bölcsészeti Egyetem hallgatója lett.

... zeneszerzőként hamar feltűnt neki. hogy külföldön a költők verseit milyen szívesen megzenésítik.

Magyarországon olyan híres költők versei mint Arany János, Kisfaludy Sándor, Berzsenyi Dániel és mások remek versei pedig sajnos zene nélkül maradtak.

Ez a nagyon fontos művészeti ágazat **a dalművészet** hiányzott a magyar művészet területéről. Erre utalt „Megkésett melódiák” című művében.

Zenei bejátszás: Kodály Zoltán:

Megkésett melódiák.

... Kodály Zoltán fontosnak tartotta a gyerekek zenei nevelését. Javaslati nyomán általánosak lettek Magyarországon az iskolai ének-zene órák és megerősödött a zeneiskolai oktatás is. Ez okból a gyermekkarok számára a kórusművek sokaságát írta. Ilyen kórusműve például a **Katalinka** című alkotása is.

Zenei bejátszás Kodály Zoltán:
Katalinka – Gyermekkar.

... Kodály egyetemi értekezését a népdalok versformájáról írta. Vikár Béla fonogramjai nemcsak Kodály, hanem Bartók figyelmét is felhívták arra, hogy a történelmileg hiteles, művészileg tökéletes népzene nem a 19. századi divatos népdalkiadványokban, hanem a falvakban kell keresni és megtalálni.

... Kodály 1905-től 1914-ig Erdély, a délvidéki Bukovina, a felvidéki Zoborvidék és a palóc táj falvait kereste fel. Bartók Bélával együtt járta az országot és ezek hatását beépítette saját műveibe. Népdalfeldolgozásai között az egyik legismertebb kórusmű a Mátrai képek.

... Zenei melléklet: Kodály: Mátrai képek. Részlet.

... Zeneszerzőként egyik legismertebb műve Hány János című daljátéka. Zenéjéből szvitet is írt Kodály.

Zenei bejátszás: Hány János szvit V. tétel. Címe: Intermezzo.

Tudod-e hogy

... Kodály Zoltán pedagógiai munkáját egészen fiatalon a Zeneakadémián kezdte zeneszerzés tanszakon, ahol tanítványait magasfokú művészi igényességgel nevelte.

Köztük volt Szervánszky Endre, Járdányi Pál és Bárdos Lajos is. Nevük megemlékezésével beléptünk a XX. század második felébe.

... Hármuk közül **Bárdos Lajos** volt az, aki **a magyar zenei élet meghatározója volt, különösen a kóruszene és a zeneoktatás terén.**

Igyekezett megvalósítani a gyakorlatban az „Éneklő Magyarország eszméjét.

... zeneszerzőként **főleg kórusműveket, ezeken belül főleg egyházi zenét és népdalfeldolgozásokat komponált.**

Ez utóbbira példa idézett kórusműve.

Zenei bejátszás: Első népdalrapszódia

Tudod-e, hogy

... **Farkas Ferenc** Nagykanizsán született, 1905-ben? A XX. századi magyar zene meghatározó személyiségeként **nemcsak zeneszerző, hanem zenepedagógus és karmester is volt**

... A Zeneakadémián a zeneszerzés tanszak vezetője volt.

Egyik legtöbbet játszott műve a

„Régi magyar táncok” című alkotása volt.

Tudod-e, hogy

... **Ligeti György** a XX. század második felének egyik legnagyobb hatású zeneszerzője, a modern magyar zeneművészet kiemelkedő személyisége volt? Az 1956-os forradalom után elhagyta Magyarországot.

... Műveinek jellemzője, hogy sok bennük a jelentés nélküli szöveg.

... **Idézett műve dalciklus. A művet mezzoszopránra, szokatlan ütőhangszerekre és fúvóhangszerek együttesére írta.**

Zenei bejátszás: Sípbal, dobbal

Tudod-e, hogy

... **Kurtág György** - 1926-ban született a romániai Lúgoson?
A nemzetközi zenei élet az egyik legjelentősebb kortárs zeneszerzőként tartja számon.

... Az 1973 és 1976 között komponált „**Játékok zongorára**” című művét a legismertebb alkotásai között tartják számon.

A négy füzetben található darabok a zongorázni tanuló növendékeket egyre nagyobb technikai nehézségek elé állítják, ők pedig egyre nagyobb lendülettel, tudással és kedvel játszáknak a Butáskodjunk együtt, Könyökös, Majomkodás című darabokat a többivel együtt.

Kurtág György Játékok című kötetéből a

Butáskodjunk együtt című darab egy részletét idézzük.

Tudod-e, hogy

... **Petrovics Emil** zeneszerzőként pedagógusként, és kulturális vezetőként is jelentős hatást gyakorolt a magyar zenei életre. ... több más mellett a Zeneművészeti Főiskola zeneszerzés tanszakának vezetője volt, majd a magyar szerzői jogvédő hivatal elnöke lett. 1986 és 1990 között a Magyar Állami operaház igazgatója volt.

... Ismertek zeneszerzői munkásságának művei is.

Illusztrációként „Játszik a szél” című darabjának egy részlete hangzik el.

Tudod- e, hogy

... **Szokolay Sándor** Kunágótán született 1931-ben Tanulmányait Békéstarhoson kezdte a Kodály módszer alapján létrehozott Békéstarhosi zeneiskolában.

... **Ifjú korában zenei tanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán folytatta, később a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzora lett.**

... Kilenc operát komponált és zeneszerzőként a gyermekekre is gondolt.

Erre utal idézett darabjának címe is: Gyermekkvartett.

Tudod-e, hogy

**külföldön is híressé lett zeneszerző barátomról - Eötvös Péter-
ről - szívesen beszélek. Az 1960-as -70 - es – 80-as években „Zenekedvelő gyerekek klubja” címmel volt a Magyar Televízióban egy 266 egyórás műsorból álló sorozatom, amelynek első időszakában állandó zongorakísérője**

egy ismert zongoraművészről volt egészen addig, amíg Péter nevű fia 14 éves korában kiemelkedő zongorajátéka révén a Zeneművészeti Főiskola növendéke lett és műsoromban felváltotta édesanyját.

... Eötvös Péter később híres zeneszerző lett, operáival világsikert aratott. Egyik művének rövid részletével fejezzük be mai ismeretszerző vetélkedőnket.

A felhangzó zene bizonyára érdekes és különleges lesz a számotokra, hiszen a zeneszerző figyelmét és érdeklődését minden bizonnyal a versenyző autók dübörgésének és a száguldás különleges hangjának kevergése keltette fel.

Zenei bejátszás:

Eötvös Péter: **Paris-Dakar.**

Jó felkészülést kívánok!

Varga Károly